

horizont

KULTÚRNO - SPOLOČENSKÝ MESAČNÍK OBCE RUDŇANY

ROČNÍK XXVIII.

ČÍSLO 4

APRÍL 2021

NEPREDAJNÉ

Raz som na potulkách v Bardejove videla v lese tento nádherný „Povzdych lesa“. Vtedy som si ho odfoťila a keďže sa mi veľmi

páči, chcem sa o neho podeliť s Vami. U nás v rudňanských lesoch, by tieto povzdychy mali byť asi na každom kroku.

- Najhrubší strom a podľa niektorých aj najväčší živý organizmus na Slovensku je platan javorolistý, ktorý má okolo 150 rokov, nájdeme ho v parku v Komjaticiach a má obvod kmeňa 930 cm.
- *Najstarší strom u nás je vraj dub v Dubinnom v okrese Bardejov, ktorý má asi 850 rokov, je 25 metrov vysoký a prežil vojny aj úder blesku.*
- Jeden hektár priemerného lesa v miernom pásme vyprodukuje za 1 rok približne 8 ton dreva, 3 tony listia, 1 tonu plodov, 1 tonu koreňov, čo tvorí čistú primárnu produkciu 13 ton živých hmoty na hektár.
- *Ročná spotreba dospelého človeka je cca 330 kg kyslíka. Buk 100 rokov starý s listovou plochou 1600 m² produkuje za hodinu 17 kg kyslíka, čím zabezpečuje ročnú spotrebu 10 ľudí.*
- Jedna z najväčších veterných smrŕti poškodila viac ako 5,3 milióna kubíkov dreva. Iba vo Vysokých Tatrách padol les na výmere rovnajúcej sa ploche 21 000 futbalových ihrísk.

/zdroj internet/

Lesy majú byť pre nás bohatstvom, ktoré si chránime, aby aj generácie po nás poznali to čaro zelene, vôňu ihličia, ktorá sa mieša s vôňou kvetov, a spevom vtákov. Verte mi, že len od nás ľudí závisí, ako to bude ďalej. Vždy máme na výber /aspoň zatiaľ/, môžeme si vybrať, či budeme lesy milovať a chrániť, alebo používať ako smetný koš a ničiť ich hlava nehlava.

Čo by sme si vybrali, porozmýšľajme...

M.Malecová

Tentokrát sme sa s našimi otázkami obrátili na predsedníčku bytovej, zdravotnej a sociálnej komisie **Bc. Martinu Chovancovú**.

Ste predsedníčkou komisie, ktorá v sebe zahŕňa tri dôležité oblasti a tak by som sa rada dotkla každej z nich.

Môžeme začať hneď tou prvou – bytovou oblasťou. Vieme že obec má nájomné byty, môžete nám povedať, koľko ich je aktuálne v súčasnosti? Sú problémy s neplatičmi menšie, alebo väčšie ako v predchádzajúcich rokoch? Majú občania Rudnianska záujem o nájomné byty? Plánovala komisia pri zostavovaní rozpočtu na tento kalendárny rok niečo nové v tejto oblasti?

Obec vedie evidenciu žiadostí o pridelenie bytov do nájmu, vydáva súhlas a uzatvára zmluvy o nájme bytov. V našej obci máme momentálne 185 bytových jednotiek, ktoré sú plne obsadené. Situácia sa rok čo rok zhoršuje, čo sa týka bývania v našej obci. A preto si musíme položiť otázku, čo ďalej, ako to chceme riešiť. V pláne obce je postaviť 10 nových bytových jednotiek. Mladí ľudia chcú bývať sami, ale nemôžu si v dnešnej dobe dovoliť vlastné bývanie. Dôvodom sú prívysoké ceny bytov, ako aj nezáujem riskovať hypotéku. Riešením by bolo dostupné nájomné bývanie.

Čo sa týka neplatičov, situácia sa zlepšila. Evidujeme menšie nedoplatky na nájsme. Nájomníci sú disciplinovaní, napriek situácii, ktorá ovplyvnila nás všetkých.

Všetci vieme, že v dnešnej dobe je najviac spomínanou oblasťou zdravotníctvo. Myslím, že až pandémie nám ukázala, aká dôležitá a nenahraditeľná je práca lekárov, zdravotných sestier a všetkých pracovníkov v zdravotníctve. Je to pre nich dlhodobé ťažké obdobie a my sme im vďaka, že to tak zvládajú a bojujú o naše zdravie. Ako táto situácia ovplyvnila fungovanie našich ambulancií, prípadne aké opatrenia sa urobili počas pandémie u nás? Čo by ste v tejto súvislosti odkázali našim občanom? Zakomponovali ste do rozpočtu v oblasti zdravotníctva nejaké finančné prostriedky?

Ochorenie COVID-19 je spôsobené vírusom SARS-CoV-2. Ide o kvapôčkovú infekciu, ktorá

sa prejavuje kašľom, dýchavičnosťou, zvýšenou teplotou, zápalom pľúc. Vírus sa prenáša z človeka na človeka, pričom odhadovaný inkubačný čas ochorenia je 2 až 14 dní. Chrániť sa môžete veľmi jednoducho a účinne, dodržiavaním zásady ROR/rúško-odstup-ruky/. V našej obci sme sprísnilí voľný vstup do zdravotného strediska. Pacienti pred vstupom musia volať svojmu lekárovi, oznámiť mu telefonicky čo ho trápi a po dohovore ho zdravotná sestra vpustí do budovy. Veľmi sa nám to osvedčilo, nakoľko po budove sa nezhrmáždávalo veľa pacientov. V našej obci, po dohovore s obecným úradom a pánom starostom, vykonávame antigénové testovanie obyvateľov našej obce, aspoň takto môžeme prispieť v boji s pandemiou. Je veľmi dôležité, aby sme zabránili ohniskám a ďalšiemu šíreniu tohto ochorenia. Chcela by som sa touto cestou poďakovať všetkým, ktorí sa na tom podieľajú.

Seniori sú najzraniteľnejšou skupinou ľudí, preto by som chcela odkázať našim občanom, aby sa ak je to možné, zdržiavali prevažne doma, vyhýbali sa davom, najmä v uzavretých a zle vetraných priestoroch. Je to situácia, ktorú nikto nikdy nezažil a ak budeme dodržiavať opatrenia, tak to spolu zvládneme.

Poslednou oblasťou, ktorá patrí pod vašu komisiu je oblasť sociálna. Čo by ste v tejto oblasti chceli zmeniť, respektíve dosiahnuť, vylepšiť? Zaregistrovali sme aj informáciu o snahe zriadiť Dom sociálnych služieb v budove bývalej ŠZŠ. Je to už v stave riešenia, alebo len plánovania?

Nakoľko som pracovala 13 rokov v Domove dôchodcov v Spišskej Novej Vsi, tak som veľmi rada, že v našej obci sa plánuje v budúcnosti výstavba domu sociálnych služieb v budove bývalej ŠZŠ. Hlavnou úlohou je skvalitnenie životných podmienok našim obyvateľom a snaha aktívne podporovať ich chuť a vôľu do života. „Staroba nie je previnením, alebo nedostatkom a starší ľudia si zaslužia našu trvalú a bezmedznú lásku, pochopenie, trpezlivosť a hlavne pomoc. Kto nemá úctu k starému človekovi, nemôže mať skutočnú úctu k nikomu a ničomu.“

Ďakujem za odpovede na otázky.

M. Malecová

Uznesenia zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva zo dňa 29.03.2021

Uznesenie OcZ č. 22/2021

OcZ schvaľuje program 24. zasadnutia obecného zastupiteľstva

Uznesenie OcZ č. 23/2021

OcZ schvaľuje do návrhovej komisie Bc. Martinu Chovancovú, Mgr. Lukáša Bodzionyho

Uznesenie OcZ č. 24/2021

OcZ schvaľuje za overovateľov zápisnice Ing. Janku Gazdurovú, p. Mareka Horvátha

Uznesenie OcZ č. 25/2021

OcZ berie na vedomie Správu o výsledkoch kontrolnej činnosti č. 1/2021/OcZ a správu o stave a úrovni vybavovania sťažností a petícií za rok 2020

Uznesenie OcZ č. 26/2021

OcZ berie na vedomie Správu o čerpaní poskytnutých dotácií z rozpočtu obce za rok 2020

Uznesenie OcZ č. 27/2021

OcZ schvaľuje Zmenu rozpočtu rozpočtovým opatrením č. 1/2021 podľa § 14 ods. 2 písmena a), b), c) a d) zákona č. 583/2004 Z. z o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v zn. n. p. a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zmenou rozpočtu sa celkové príjmy a celkové výdavky navýšia o 487 736 €. Zároveň sa tým upravuje finančná časť programového rozpočtu obce pre rok 2021.

Uznesenie OcZ č. 28/2021

OcZ súhlasí s použitím finančných prostriedkov z fondu Rozvoja obce na Kapitálové výdavky rozpočtu v roku 2021 na odstránenie havarijného stavu majetku obce v roku 2021. Zámer s použitím finančných prostriedkov fondu rozvoja obce a kapitálových príjmov počas pandémie COVID 19 na úhradu bežných výdavkov rozpočtu 2021

Uznesenie OcZ č. 29/2021

OcZ v súlade s § 9a ods. 9 písm. c) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o majetku obcí“) schvaľuje prenájom majetku vo vlastníctve obce:

Pozemok registra C KN parcelné číslo 2085/5, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 20910 m²

Pozemok registra C KN parcelné číslo 2085/6, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 685 m²

Pozemok registra C KN parcelné číslo 2085/7, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 278 m²

Pozemok registra C KN parcelné číslo 2085/8, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 723 m²

Pozemok registra C KN parcelné číslo 2085/16, ostatná plocha o výmere 3811 m²

Pozemok registra C KN parcelné číslo 2087/11, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 496 m²

Pozemok registra C KN parcelné číslo 2087/12, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 626 m²

Pozemok registra C KN parcelné číslo 2087/13, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 281 m²

Pozemok registra C KN parcelné číslo 2087/14, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 186 m²

Pozemok registra C KN parcelné číslo 2087/15, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 83 m²

Stavba so súpisným číslom 444 na pozemku registra C KN s parcelným číslom 2085/6, zastavaná plocha a nádvorie, popis stavby: Strojovňa (o výmere 653 m²)

Stavba so súpisným číslom 445 na pozemku registra C KN s parcelným číslom 2085/7, zastavaná plocha a nádvorie, popis stavby: Rozvodňa (o výmere 259 m²)

Stavba so súpisným číslom 446 na pozemku registra C KN s parcelným číslom 2085/8, zastavaná plocha a nádvorie, popis stavby: Kompresorovňa (o výmere 722 m²)

Stavba so súpisným číslom 447 na pozemku registra C KN s parcelným číslom 2087/11, zastavaná plocha a nádvorie, popis stavby: Bud. Kompenzácie (o výmere 469 m²)

Stavba so súpisným číslom 448 na pozemku registra C KN s parcelným číslom 2087/12, zastavaná plocha a nádvorie, popis stavby: Udržbárske dielne (o výmere 629 m²)

Stavba so súpisným číslom 449 na pozemku registra C KN s parcelným číslom 2087/13, zastavaná plocha a nádvorie, popis stavby: Kotolňa (o výmere 282 m²)

Stavba so súpisným číslom 450 na pozemku registra C KN s parcelným číslom 2087/14, zastavaná plocha a nádvorie, popis stavby: Sklad uhlia (o výmere 187 m²)

Stavba so súpisným číslom 451 na pozemku registra C KN s parcelným číslom 2087/15, zastavaná plocha a nádvorie, popis stavby: Remíza lokomotív (o výmere 81 m²)

Stavba so súpisným číslom 452 na pozemku registra C KN s parcelným číslom 2087/10, zastavaná plocha a nádvorie, popis stavby: Vodojemy (o výmere 57 m²)

- Prenájom pozemkov vo výmere 28 079 m² a nebytových priestorov vo výmere 3339 m² v cene 100€/rok v prospech sociálneho podniku RUPOD, s.r.o. Rudňany 234, 053 23 Rudňany, IČO: 52756751, DIČ: 2121127734

Pri prenájme majetku vo vlastníctve obce sa podľa § 9a ods. 9 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o majetku obcí“) nepoužívajú ustanovenia § 9a odsekov 1 až 3 a 5 až 7 zákona o majetku obcí. Podľa § 9a ods. 9 písm. c) zákon o majetku obcí sa ustanovenia § 9a odsekov 1 až 3 a 5 až 7 zákona o majetku obcí nepoužívajú v prípadoch hodných osobitného zreteľa, o ktorých obecne zastupiteľstvo rozhodne trojpäťtinovou väčšinou všetkých poslancov.

Spôsobom podľa citovaného zákona, t. j. z dôvodu hodného osobitného zreteľa, ktorý je daný tým, že obec zabezpečí rozšírenie výroby sociálneho podniku a zvýši zamestnanosť občanov obce zo znevýhodnených a zraniteľných skupín. RUPOD, s.r.o., registrovaný sociálny podnik, sa zaväzuje investovať do údržby areálu a zveľaďovať zverený majetok.

Uznesenie OcZ č. 30/2021

OcZ schvaľuje Nájomnú zmluvu na nehnuteľnosti uzatvorenú medzi prenajímateľom Obec Rudňany a nájomcom RUPOD, s.r.o., Rudňany 234

Uznesenie OcZ č. 31/2021

OcZ berie na vedomie zápis z konania verejnej obchodnej súťaže na prenájom nebytových priestorov v časti Stupy

Uznesenie OcZ č. 32/2021

OcZ schvaľuje Nájomnú zmluvu na prenájom nebytových priestorov s. č. 245 medzi prenajímateľom Obec Rudňany a nájomcom Matej Servatka, Rudňany 189

Uznesenie OcZ č. 33/2021

OcZ v súlade s § 9a ods. 9 písm. c) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o majetku obcí“) schvaľuje prenájom majetku vo vlastníctve obce:

- Prenájom nebytových priestorov s. č. 79 v prospech spoločnosti MUDr. Branislav Pencák, s.r.o., Tatranská 3386/9, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 53 474 627 v cene 47,27€/mesiac

Pri prenájme majetku vo vlastníctve obce sa podľa § 9a ods. 9 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o majetku obcí“) nepoužívajú ustanovenia § 9a odsekov 1 až 3 a 5 až 7 zákona o majetku obcí. Podľa § 9a ods. 9 písm. c) zákon o majetku obcí sa ustanovenia § 9a odsekov 1 až 3 a 5 až 7 zákona o majetku obcí nepoužívajú v prípadoch hodných osobitného zreteľa, o ktorých obecne zastupiteľstvo rozhodne trojpäťtinovou väčšinou všetkých poslancov.

Spôsobom podľa citovaného zákona ustanovenia, t. j. z dôvodu hodného osobitného zreteľa, ktorý je daný tým, že obec zabezpečuje poskytovanie zdravotnej starostlivosti občanom obce a prechodu na inú právnu formu doterajšieho poskytovateľa zdravotnej starostlivosti.

Uznesenie OcZ č. 34/2021

OcZ schvaľuje Zmluvu o nájme nebytových priestorov uzatvorenú medzi prenajímateľom Obec Rudňany a nájomcom MUDr. Branislav Pencák, s.r.o., Tatranská 3386/9, Spišská Nová Ves

Uznesenie OcZ č. 35/2021

OcZ v súlade s § 9a ods. 9 písm. c) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o majetku obcí“) schvaľuje prenájom majetku vo vlastníctve obce:

- Prenájom nebytových priestorov s. č. 79 v prospech spoločnosti Doktorka, s.r.o., Moravská 2566/3, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 53 551 541 v cene 28,05€/mesiac

Pri prenájme majetku vo vlastníctve obce sa podľa § 9a ods. 9 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o majetku obcí“) nepoužívajú ustanovenia § 9a odsekov 1 až 3 a 5 až 7 zákona o majetku obcí. Podľa § 9a ods. 9 písm. c) zákon o majetku obcí sa ustanovenia § 9

a odsekov 1 až 3 a 5 až 7 zákona o majetku obcí nepoužijú v prípadoch hodných osobitného zreteľa, o ktorých obecné zastupiteľstvo rozhodne trojpäťtinovou väčšinou všetkých poslancov.

Spôsobom podľa citovaného zákona ustanovenia, t. j. z dôvodu hodného osobitného zreteľa, ktorý je daný tým, že obec zabezpečuje poskytovanie zdravotnej starostlivosti občanom obce a prechodu na inú právnu formu doterajšieho poskytovateľa zdravotnej starostlivosti.

Uznesenie OcZ č. 36/2021

OcZ schvaľuje Zmluvu o nájme nebytových priestorov uzatvorenú medzi prenajímateľom Obec Rudňany a nájomcom Doktorka, s.r.o., zastúpená MUDr. Ivetou Fulkovou, Moravská 2566/3, 052 01 Spišská Nová Ves s termínom plnenia do konca roka 2021

Uznesenie OcZ č. 37/2021

- Predložený návrh uznesenia nebol schválený

Uznesenie OcZ č. 38/2021

- Predložený návrh uznesenia nebol schválený

Uznesenie OcZ č. 39/2021

OcZ schvaľuje ukončenie nájmu p. Jaroslava Horváthas.č. 359, nájomný byt č. 5, ku 31.3.2021.

Uznesenie OcZ č. 40/2021

OcZ schvaľuje žiadosť o pridelenie bytu s.č. 359 nájomný byt č.5, p. Lenke Horváthovej, Rudňany 359 od 01.04.2021

SÚŤAŽ, SÚŤAŽ, SÚŤAŽ ...

Odvtedy, čo sme vyhodnotili fotografickú súťaž, už ubehol nejaký ten deň a tak nastal čas, aby sme si opäť trochu zasúťažili. Myslím, že teraz máme všetci trochu viac času pre seba, keďže sme prevažne doma a tak by sme boli radi, keby ste sa zapojili do súťaže: „**Srdce z lásky**“

O čo ide? Zadanie je jednoduché, aj keď splnenie úlohy závisí od Vašej kreativity. Cieľom je vytvorenie srdiečka pre mamku /keďže v máji je ich sviatok/, alebo len tak z lásky k niekomu a to rôznou technikou a s použitím akýchkoľvek materiálov – skla, plastu, prírodnín, papiera...

Každý súťažiaci môže poslať do súťaže len jedno srdiečko a to formou fotografie- jednu s hotovým srdiečkom a druhú, ako ste srdiečko tvorili a zaslať ich na mailovú adresu: maja.malecova@gmail.com.

Pri fotografiách uveďte svoje meno, priezvisko a privítali by sme aj číslo telefónu, aby sme sa Vás mohli kontaktovať.

Termín ukončenia súťaže je 30.4.2021- piatok. Ten, kto vytvorí najkrajšie srdiečko, získa peknú vecnú cenu. Vytvorené srdiečka odfotíme aj do májového Horizontu.

Zasúťažte si s Horizontom. Tešíme sa na Vaše nápady a hotové výtvary.

redakčná rada

Brigáda

Začiatkom mája Obecný úrad v Rudňanoch zorganizuje brigádu v rámci obecných organizácií, v prípade, ak to dovoľí aktuálna pandemická situácia. Budú sa upratovať priestory na ihrisku, bowlingovom centre a ďalších častiach obce. Presný termín brigády bude uvedený na stránke Naše Rudňany a ostatní dobrovoľníci z radov občanov sú tiež vítaní.

Aprílové pranostiky

Aktuálne „šialené aprílové počasie“ a múdrosť našich predkov ukrytá v pranos-
tikách, sľubuje bohatú úrodu, nuž posúďte sami ☺:

Keď je v breznu veľa vetrov a v dubnu veľa dažďov, nasleduje pekný máj.

Ked' na Veľký piatok nie je mráz, býva mnoho hríbov.

Keď v apríli hojne vietor duje, stodola sa zaplňuje.
Dubať hojný vodu, rujať pivom

Na Veľký piatok jestli poprchiuje, to nám požehnaný, dobrý rok sľubuje.

Pred Dzurom môžeš klieš'tami trávu t'ahať zo zeme, nevyjde, po Dzure ju mô-

žoš mlatkom biť, vyjde.

Durova kvapka hodná je dukat, lebo v ten rok zemiaky aj na slamenej hrbe narastú.

 Z našich škôl

Materská škola

Koronavírus sa počas II. vlny pandémie nevyhol ani našej MŠ, kedy týmto ochorením prešli i niektorí z nás aj napriek prisným protipandemic-
kým opatreniam.

súvislosti s nepriaznivou situáciou ohľadom šírenia nákazy sa vedenie obce v spolupráci s RUPOD s.r.o., Ing. M. Maršalekom – SVOISO-FT, riad. ZŠ Mgr. M. Vytykáčom, zástupcom riad. ZŠ Mgr. L. Bodzionym, vedúcim školskej jedálne T. Bdžochom a OŠK rozhodli poskytnúť pre každé dieťa navštevujúce MŠ balíček plný vitamínov.

Zdraviu prospešné prevkapanie skutočne milo prevkapilo, potešilo a prinieslo do viacerých domácností veľa radosti.

Svedčia o tom aj pozitívne reakcie rodičov na facebookovej stránke. Radosť detí bola o to

väčšia, že balíčky dostali osobne od p. uč. Mgr. N. Šarikovej.

Žiaľ, od mnohých aktivít organizovaných v spolupráci MŠ so ZŠ sme museli vzhľadom na aktuálnu situáciu upustiť. Veríme, že v budúcom školskom roku sa spolupráca obnoví, či už pôjde o športové aktivity alebo o Deň otvorených dverí pre predškolákov.

Chcem sa za všetky obdarené deti poďakovať p. starostovi Bc. R. Neuvirthovi a všetkým, ktorí sa na tomto milom prekvapení s ochotou podieľali.

Bc. Adela Jendreková a kolektív MŠ Ry č. 89

Základná škola

Lepšie, keď ťa zima chveje, než marcovô slnko hreje – hovorí jedna z mnohých ľudových práností. A keďže nás veľmi rudnianske marcové slnko neohrialo a svojimi lúčmi veľmi nevolalo mimo domova, tak sme v našej rudnianskej ZŠ naplno využili notoricky známe heslo „Marec – mesiac knihy“. Žiaci sú síce aj naďalej vzdelávaní dištančne, no mnohí sa do pripravených aktivít aj naďalej s radosťou zapájajú.

➤ Do množstva aktivít s touto tematikou sa zapojili žiaci 2. A pod vedením p. uč. Glevickej. Prečítali celú knihu od Josefa Čapka – Rozprávky o psíčkovi a mačičke, o každom príbehu z knihy vedeli pekne rozprávať a svoje vedomosti si otestovali v teste na EduPage. Zaujímavosti o prečítanej knihe si zapísali do svojho čitateľského denníka. Na hodine čítania dokonca predstavili svoju domácu obľúbenú knihu a ostatným z nej prečítali najzaujímavejší príbeh. Zúčastňovali sa večerného online čítania rozprávok a zapojili sa aj do slovenského rekordu – najviac online čítajúcich v počte 168 prihlásených. /Cultus Ružinov/.

➤ Žiaci 2.A sa v septembri 2020 zapojili do súťaže s vydavateľstvom PantaRhei. Každý mesiac mali za úlohu splniť nejaké zadanie. Napríklad nakresliť obálku svojej obľúbenej prečítanej knihy, poslať fotku, ako v triede čítajú, vymodelovať z plastelíny rozprávkové bytosti, vymyslieť vianočnú báseň a vymyslieť príbeh, v ktorom by bolo viacero rozprávkových postáv. Veľkým potešením bolo, že práve 2.A vybrali ako jedného z víťazov druhej ceny, vďaka ktorej získali knihy v hodnote 300€.

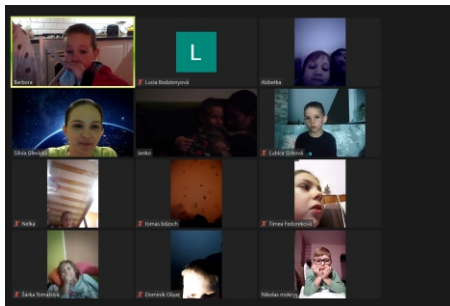

➤ Pavol Dobšinský, najznámejší zberateľ ľudových rozprávok, sa narodil 16. marca 1828. Práve

tento deň si pripomínáme jeho výročie a oslavujeme Deň ľudovej rozprávky. Ani tento školský rok sme na deň jeho narodenia nezabudli a pod vedením koordinátorky čitateľskej gramotnosti p.uč. K. Butvínovej sa 16. marca - utorkové online hodiny niesli v duchu známych, no aj menej známych rozprávok. Žiaci sa o jeho živote veľa nového dozvedeli a pamäť si overili aj vo vedomostnom kvíze. Veľa zábavy prinieslo hádanie významu archaických slov, ktorých je v Dobšinského tvorbe neúrekom.

➤ V marci školská knihovnička ZŠ Rudňany vymyslela akciu po názvom „Školská knižnica číta rudnianskym pyžamkárom“. Uvedomujeme si, že nastala doba, keď deti čítajú málo. Preto vznikla aj táto akcia. Deti sa oboznámili s rôznymi rozprávkovými knihami a rozprávkami v nich. Po prečítaní deti debatovali o rozprávke. Dokonca spoznali novú báseň pred spaním, ktorú ich naučil jeden z oteckov a deťom sa veľmi páči....*Dobrá nôcku, pekné sničky, odlož si ma do krabičky, nech sa ti len dobre sníva, anjelik sa z neba díva.*

P. uč. S. Glevická sa týmto chce poďakovať všetkým rodičom, ktorí deti prihlásili a mohli sa zúčastňovať tejto podarenej akcie a kolegyni Lucke, ktorá jej pomohla

V súčasnej dobe nám všetkým chýba pohyb. Dlhé, či nesprávne sedenie za stolom, nám môže spôsobiť problémy s chrbticou. Rozcvička je ideálny spôsob, ako sa ponahovať, uvoľniť a dokonca aj odreagovať pri online vyučovaní. V mesiaci marec sa naši žiaci mali možnosť zapojiť aj do súťaže s názvom „Rozcvička na každý deň“. Ich úlohou bolo zostaviť si vlastnú rozcvičku, ktorú zobrazia na plagáte a fotografiu plagátu pošlú svojej pani učiteľke. Do súťaže sa zapojili triedy 2.A, 3.B a 4.A. Vytvorené plagáty sa spolu s prihláškou poslali emailom priamo na adresu usporiadateľa projektu „Viem, čo zjem“, ktorý na našej škole vedie p.uč. Mgr. Iveta Šomšáková.

Spracovali: T.Hozzová, L.Bodzionyová

Spojená škola

Po trojmesačnom dištančnom vyučovaní by sme v apríli mali opäť privítať žiakov priamo v školských laviciach. Už teraz vieme, že to bude ťažké aj pre nás učiteľov, ale ešte ťažšie pre žiakov, ktorí si už odvykli od každodenných povinností a chvíľu potrvá, kým sa dostanú do pôvodných koľají. Bude potrebná veľká trpezlivosť na oboch stranách, ale veríme, že sa rozbehneme. Po veľkonočných sviatkoch 7.4.2021 budeme očakávať všetkých žiakov v škole. Podmienkou je negatívny test aspoň jedného zákonného zástupcu žiaka. Veríme, že situácia sa zastabilizuje a do konca školského roka budeme môcť vzdelávať žiakov prezenčnou formou. Aby sa žiakom ľahšie nastupovalo do školy, p. učiteľky urobili v triedach jarné výzdoby a na chodbe ich privíta takýto krásny les, ktorý vyrobili p. uč. Bakošová a Zúdorová.

V súvislosti s prebiehajúcim mesiacom apríl, ktorý je známy ako „Mesiac lesov“, sme oslovili na pár slov **dlhoročného lesníka p. Jána Fabinyho**.

Od kedy pracujete ako lesník a čo Vás priviedlo k tomuto povolaniu?

V roku 1980 som ukončil strednú lesnícku školu v Prešove a v r. 1982 som nastúpil ku štátnym lesom, závod Spišská Nová Ves a správa Rudňany. Vyrastal som prakticky v lese, pochádzam z Matejoviec, spoza Hornáda. Otec, dedo aj pradedo boli poľovníci, takže k prírode som mal vždy blízko. Od roku 1995 som prešiel k urbáru ako súkromná osoba. Teraz mám na starosti 33 urbárov. Patrí k tomu vyznačovanie ťažby, plochy na zalesnenie, výkazy na LNC Zvolen. Výkazujem koľko sa zalesnilo, koľko sa zrúbalo, skrátka zodpovedám vlastne za chod urbárov po lesníckej stránke. V Rudňanoch pracujem už 40 rokov.

V dnešnej dobe vidíme, že na mnohých miestach, kde pred rokmi rástol hustý les, zostali len holé pníky, v lesoch sú poľámané, popadané stromy a to ani nehovoríme o čiernych skládkach, ktoré nachádzame pri potulkách prírodou. Myslíte, že sa situácia oproti minulosti zlepšuje, alebo zhoršuje?

Les je fenomén sám osebe. Rudňany sú jedinečné v tom, že tu dlhé roky fungovali bane. Bývalá ortuťovňa zničila jedľové lesy, ktoré boli krásne na Stožkoch a oslabili zdravotný stav porastov. Smrekové lesy boli oslabené emisiami a kôrovkami. Na Stožkoch boli veľmi ťažké podmienky pri zalesňovaní. Všade bol ten ortuťový spád.

Každých 10 rokov sa vypracuje tzv. plán starostlivosti o les, ktorý určuje prácu v lese, ktorá by sa mala vykonať podľa vekových štruktúr a stavu porastu. Plán starostlivosti o les predpisuje rubné ťažby, zalesňovacie povinnosti a mnoho ostatných vecí. Viete, porast po 10 rokoch dosiahne tzv. rubný vek, kedy by sa mal vyrúbať. Preto sa robia ťažby. Veď drevo sprevádza človeka od kolísky až po hrob. Je to podobné, ako keď na poli zasadíte zemiaky a potom ich v určitom období musíte vybrať. Ale nie je výrub, ako výrub.

Vo výrube stromov je dlhodobý zhoršujúci trend, vidím to v jednotlivých urbároch – Bystrany, Markušovce, Chrást, Richnava, Rudňany, kde prichádza ročne k úbytku 300 až 400 m³ dreva. Každý výrub sa musí zdokumentovať, každý kubík dreva, ktorý ide z lesa von, musí byť nahlásený. Či už sa jedná o ťažbu, alebo krádež. Niekedy

si gazda chránil svoj majetok, teraz je to horšie, možno by pomohlo, keby urbárnici urobili hliadky. Je smutné vidieť toľko pníkov, ktoré zostali po stromoch, ktoré neboli určené na ťažbu.

Ako by mohli ľudia prispieť k zlepšeniu stavov lesov? Niekedy sme ako študenti chodili sadiť do lesa stromčeky, robí sa aj v dnešnej dobe niečo podobné?

Nechce nikto chodiť, je to ťažká práca, finančne nezaujímavá. Zalesňovať chodia podnikateľské skupiny, ktoré to majú ako živnosť. Každá holina, ktorá sa vyrúbe v rubnej ťažbe musí byť do 2 rokov zalesnená a do 7 rokov musí byť odrastená od trávy.

Na jar sa zazelenajú lúky, pasienky, všetko oživa, ale zároveň často ľudia začínajú s vypaľovaním trávy, opekaním na priamom ohni a vznikajú zbytočné požiare.

Vypaľovanie trávy je zakázané a ľudia tým ničia aj chrobáky a živočíchy, ktoré tam žijú. Zároveň aj spevavce, ktoré hniezdia na jar. Všetko je to o ľuďoch, o našej zodpovednosti. Keď chodíte do lesa, sama vidíte, čo všetko tam ľudia vyhadzujú: od fliaš, papierov, cez pneumatiky od áut. Ľudia by si mali uvedomiť, že nás príroda nebude do nekonečna živiť a chrániť. To by si mal každý normálny človek uvedomiť.

V poslednej dobe narastá nový fenomén „kŕmenia divých zvier“, kde si ľudia myslia, že pomáhajú zvieratkám tým, že ich kŕmia takmer z ruky. Aký je Váš názor na takéto konanie?

Divá zver je divá zver. Ľudia prikrmovaním, hádzaním odpadkov za ploty, nechtiac sťahujú zver bližšie k ľudským obydliam a priamo do dedín a miest. Kŕmia ich rôznym odpadom, ktorý môže zveri spôsobovať tráviace problémy. Lesníci a poľovníci chodia prikrmovať zver podľa potreby kvalitnou senážou, dužinatou potravou. Ďalší problém je premníženie zveri. Keď chodí zver po dedine, to už nie je veľmi dobre.

Počas pandémie nám práve príroda bola útočiskom, kde sme mohli relaxovať, prísť na iné myšlienky. Chodíte často na prechádzky do prírody? Čo Vás na nej najviac fascinuje? Ktoré zviera našich lesov sa Vám najviac páči, je Vám najbližšie?

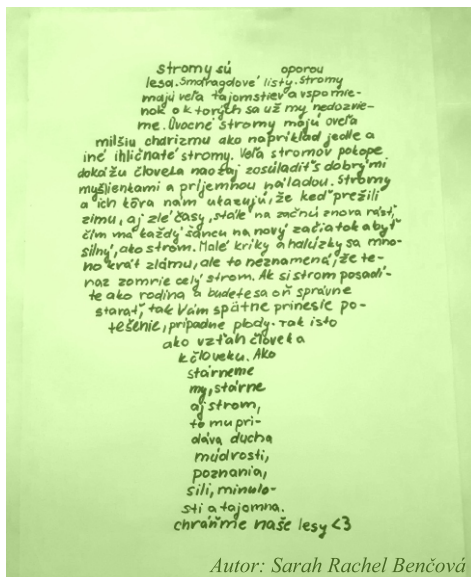
Do lesa chodím veľmi často a rád. Som aj poľovník, ale poľovačka nie je len o streľbe. 90% je o starostlivosti o zvieratá, prikrmovanie – senáž, dužinaté krmivo – repa..., až potom streľba.

A najradšej poľujem na diviaka, na neho treba vedieť poľovať. Ale každá trofej je vzácna, ide o ten zážitok, nie len o trofej.

Zažili ste počas dlhoročného pôsobenia vo Vašej profesii nejakú vtípnú, alebo nebezpečnú prírodu?

Príhody sú rôzne, ale teraz ma napadá jedna s diviakom. Bol som v lese so psom – farbiarom a on zrazu vošiel do húštiny, odkiaľ vyšiel diviak. Pes sa schoval za mňa a nechal ma v šтиchu. Povedal som si: No pekne, necháš ma zožrať? Taký obranca to je /smiech/.

Na záver Vám chcem poďakovať za ochotu a príjemný rozhovor vonku v prírode na lavičke, pri dodržaní všetkých opatrení. Prajem Vám veľa krásnych potuliek lesom a nám všetkým prajem, aby sme si vážili to, čo nám príroda dáva a keď sme schopní do lesa vláčiť plné tašky s jedlom a fliašami, nebuďme lenivý domov odniesť aj tie prázdne. Veď v dnešnej dobe, keď separujeme odpad a máme v obci zberný dvor je nepochopiteľné, aby sme robili z lesov odpadkové koše.

M. Malecová

Policačné okienko

Za mesiac marec 2021 príslušníci obecnej polície Rudňany zabezpečovali v súčinnosti s pracovníkmi obecného úradu úlohy na nerušenom priebehu testovania na Covid 19, ktoré sa uskutočnilo v budovách MŠ osada Pätorák a elokovaného učilišťa osada Zabíjanec. Nakoľko naďalej platí núdzový stav, vyzývame obyvateľov obce k noseniu ochranných rúšok na verejnosti a nezhromažďovaniu sa väčšieho počtu osôb.

Dňa 1.3.2021 o 13.00 h bolo preverené telefonické oznámenie hliadkou ObP o poškodzovaní sklenených výplní v objekte bývalej budovy bane Západ. Hliadka na mieste zistila, že sa v objekte nachádzajú maloleté deti A.P. a J.H., ktoré boli odovzdané rodičom, s ktorými bol vykonaný pohovor.

Dňa 25.3.2021 o 21.00 h došlo na autobusovej zastávke pri bani Západ k lúpežnému prepadnutiu poškodeného M.P., kde na základe preskúmania kamerového systému, bol stotožnený páchateľ T.H. z obce Rudňany, kde následne celú vec realizovali príslušníci OO PZ Markušovce.

Dňa 31.3.2021 o 09.45 h na základe telefonického oznámenia RZP Prešov, preverila hliadka ObP oznámenie o zlom zdravotnom stave pani E.M. zo Zapálenice, na základe ktorého bola privolaná RZP Spišská Nova Ves k ošetrovaniu života ohrozujúceho stavu tejto pacientky.

V uvedenom období boli zistené taktiež 3 priestupky na úseku podnikania podľa §-u 24 ods.1 zákona č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov (nedovolený predaj), ktoré boli riešené v blokovanom konaní.

Za uvedené obdobie bolo zistených 12 porušení Zák. č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva, nenosením ochranných rúšok, kde 2 boli riešené v blokovanom konaní a 8 dohovorom.

Miroslav Gonda, poverený náčelník ObP

Rudňanske klapancie

Neznam jak vy, ale ja še psoch už od dzecka bojim. A nemam rada take situacie (a teraz možno rečujem možno i za vas) keď som dagdzi vonka a dakto sebe caly naradosceny pušči pšika a vy kukace či to myšli važne, aj mu poviece naj sebe ho zavadzi na voditko a toten človečik še na vas ušmeje a povie – ale še neboj, šak on nekuše – to me furt tak „upokoji.“ Minule som še vybrala do lesa na prehádzku s kmotru i s mojim synkom. Tak jak sme šli a kukali po leše naraz kmotra kriči – pes – no co vam poviem mne vecej netrebalo, ja skoro mlade dostala, mne še zrekapituloval caly život jak som zbačila teho psa. Scena jak zos filmu, toten pes lecel rovno na mojo dzecko, za tym psom leceli dzeci a kričeli o dušu spašenu jeho meno. Ja začala tiež kvičeč z dzecami (ozdaj ich neneham v panike same ☺). A toten pšik pristal rovno na tvaričke mojho dzecatka, mne by še kervi nedorezal, i ho poolizoval jak še patri. Dzecič-koch som še spytala, či to ich pšik – ta, že hej – a dze maju voditko – ta tu vo vrecku –ta som, še zaradova-la, že ho maju ☺.

Ale ne len toto pšiky dokažu. Jeden by neveril, že pšiky maju normalne potreby – vylučovace. Normalne odborne še to vola - psie exkrementy. Še mi pača tote pšičkare co še povyblekaju jak na modnu prehľadku, bo idu na prehádzku okolo činžaka zo svojim domácim miláčkom. Herdo idu i so svojim pšikom po dzedzine a tu toten pšiček še pristavi i pri auce i pri sušedovej tuji (a už to ma stromik zraho-vane, bo ho neda dokopy ani švecena voda ☺). Ale tote pšiky nehavaju za sebu aj šul'ky. A tu by som rada upozornic, že toto hneđe co vypadne z vašho pšika sebe mace spratac, šumne še v ramci erobiku zohnuc a zobrac do sačka a rucic do koša (možno sce o takym dačim ešči nečuľi, ale normalne še to vo švece tak robi). Ono idze o to, žeby zme še rešpektovali šak zme ľudze. Ta majce pšikoch na voditkoch a to coz nich zostane na cesce či hodniku treba spratac (šak i doma mace popratanu).

Katarína Duřová

Kam za kultúrou počas lockdownu?

Naše možnosti sú značne obmedzené, no napriek tomu vám prinášame zopár zaujímavých tipov, ako si lockdown spríjemniť.

- Na internetovej adrese Virtuálna knižnica – Úvod (vkjb.sk) môžete navštíviť virtuálnu Verejnú knižnicu Jána Bocatia. Je otvorená pre všetkých, ktorí majú radi knihy, literatúru, umenie a históriu. Nájdete tu audio rozprávky, pôvodné aj ľudové, určené predovšetkým najmenším návštevníkom. Milovníci histórie sa môžu začítať do výberu z článkov dobových košických novín. Stretnutie s obľúbenými autormi si môžete pozrieť vďaka videozáznamom z besied. Vďaka Videočítaniu sa môžete započúvať do diel klasickej aj súčasnej literatúry a svoje vedomosti z rôznych oblastí si budete môcť overiť prostredníctvom kvízov.
- Stránku Košice Regiún Turizmus (kosciregion.com) prevádzkuje organizácia zaoberajúca sa destinačným manažmentom pre región Košického kraja. Nájdete na nej zaujímavé tipy na výlety, cyklotrasy, zoznam zaujímavých miest v košickom regióne.
- Aplikácia v mobile Košice Region Tourism vám pomôže zorientovať sa pri návšteve 16 pamiatok UNESCO v košickom regióne, ponúkne vám tipy na návštevu nepoznaných miest a pod.

T. Hozzová, zdroj internet

Podakovanie

*„Mama, to slovo je cennejšie
ako hocikaké iné na svete.
Spi sladko, snívaj svoj večný sen,
v spomienkach sme pri Tebe každý deň.“*

Dňa 14.3.2021 sme sa rozlúčili s našou drahou manželkou, mamkou, príbuznou a známou p. **Helenou Kapustovou**.

V mene celej smútiacej rodiny vyslovujeme úprimné podakovanie za prejavy sústrasti i kvetinové dary. Za dôstojnú rozlúčku s našou drahou ďakujeme vdp. Marcelovi Macalovi, starostovi obce a pracovníkom obecného úradu.

Smútiaca rodina

Podakovanie

Ďakujeme všetkým, ktorí sa prišli rozlúčiť **dňa 16.3.2021** s našim bratom, švagrom a strýkom pánom **Jánom Mrovčákom**.

Ďakujeme za prejavy sústrasti, za dôstojnú rozlúčku pánovi starostovi, pánovi farárovi a obecnému úradu.

Smútiaca rodina

Spoločenská rubrika

Narodenie a úmrtie obyvateľov za marec 2020

Narodenie		8/7	Úmrtie		4/1
z toho	muži	1/1	z toho	muži	1/0
	ženy	0/6		ženy	2/1
Stav obyvateľstva k 07.04.2021					
spolu		z toho			
4808/2962		muži 2410/1459		ženy 2398/1503	

Spomienka

*„Dni plynú ako tiché rieky prúd, no bolesť v srdci
trvá a nedá zabudnúť.“*

Dňa 29.4.2021 uplyní rok ako sme sa navždy rozlúčili s našim milovaným manželom, otcom, dedkom, pradedkom a príbuzným **Františkom Kalafutom**.

Ktorí ste ho poznali venujte mu prosím tichú spomienku.

*S láskou a bolesťou v srdci
spomínajú manželka, dcéry s
rodinami*

